

बुक-पोस्ट प्रकाशित सामग्री

गुरुकुल पत्रिका । प्रहलाद । आर्य भट्ट

रजि० संख्या एल० १२७७

सेवा में,

२०

व्यवसाय प्रबन्धक
गुरुकुल काँगड़ी विश्वविद्यालय
हरिद्वार

आत्मात्मा
पावनयेक्रिया

वेका
गुर्ग
पः २
देश
गुरुव
नम
साडु
रसं
राजा
नसं
ः ३

विषय - व्याकरण

पेज - 2

31.3 x 12.9 x 0.1 C.m.

लोपः अकारस्यद्दम इदो लोप आदिह्लादौ

...

...

...

...

अकारस्यद्दम इदो नापि चि भ्रंशौ आदिह्लादौ
प्रत्याहारः अनेने

70

५२
 अनित्यमन्यथावृत्तवृत्तविधिप्रयोजनं वेत्ति विधिरिति सूत्रे भाष्ये वचनरूपेण पाठित्वातिशयति न राजा सा प्रात्यापवल्ली पाठः वागमात्या
 कृतितिनियमः सुपायाः सूत्रोऽस्यादावत्वसनस्येति दीर्घः सुभो सुप्रथिमत्यादामन इति दीर्घः विवेधाः सूत्रिकः स्योत्पत्तिविवेकी धर्मित्यत्र पठ्यत्वावृत्तये क्रिया
 एतद्विधाः यीध्वामित्यत्राः प्रमाणपर्यवर्तिभाषाऽनित्या तन्मूलकमिति तादृशः इति परिभाषा या उच्यते ॥ १ ॥

लोपः ॥ अकारस्य ह्रस्व इहो लोप आपि हलादौ नान्येके ग्लोस्य विधिरनभ्यासविकार
 २ आघंतवदेकस्मिन् एकस्मिन् क्रियमाणकार्यमादाविवान्तरवस्मान् सुपिचेति दीर्घः
 आभ्याम् नदमदसोरको अकारयोरिदमदसोर्भिसो एतन् एत्वम् एभिः अस्मैः एभ्यः २
 अस्मात् अस्मन्नयोः एषाम् अस्मिन् ८७ द्वितीयादौ स्तेनैः इदमेतदोरन्तादेशो
 द्वितीयादौ स्सुपरे ७ एतादेशः किंचित्कार्यं विधातुमुपात्तस्कार्यं तान् विधातुं प्रनरुपात्त
 मन्तादेशः यथातेन आकारणमधीतम् एतच्छब्दो ध्यापया अन्नयोः प्रभूतं स्वमिति एनम्
 एनो एनात् एनेन एनयोः राजा नृजिसंबुद्धौ तस्य लोपो न हो संबुद्धौ च हेराजुन राजु
 तरपदे प्रतिषेधा ब्रह्मनिष्ठाः राजानौ राजानः राजानम् जज्ञोर्त् नलोपः सुप्रसरसं
 ४ तातुविधिरिति सुप्रविधौ स्वरविधौ संज्ञाविधौ कृतितुत्विधौ नलोपो सिद्धो नात्यत्र राजा
 स्वात्स्यादौ इत्यसिद्धत्वादात्वं ऐत्वं च नै राजभ्यां राज्ञिराजनि यत्वा यत्वा नौ यत्वा नः नसं
 योगाद्दं मांतात् वमांतात् संयोगादनीकारस्य लोपो न स्यात् यत्वनः यज्वभ्यां ब्रह्मणः ३

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by eGangotri Foundation USA

राधासुतजुस्मान

[illegible]

उपजीव्योपजीवकपारिकोपाधिकभावः

॥ इव तु यथा एव आसौ नृणां च । यथा यन्त्रोण ॥ ८४१ ॥ सुचारु च ॥
 संयोगात्तस्य लोपः तु चिधिसामर्थ्यादस्य सिद्धत्वं न संयोगात्तस्य लोपस्यासिद्धत्वं नोपेन
 अनङ्गान् अर्धसंज्ञां च तुरन्तुहोः हे अनङ्गान् अनङ्गाहो अनङ्गाहः अनङ्गहः अनङ्ग
 ह वसुस्त्रमुष्मन्स्वनेहोः सांतवस्वतस्य स्त्रसादेश्च दः पदांते अन्तु प्रामित्यादि सांतेति
 किम् विद्वान् पदांते किं स्तम् सहेः स्नाहः ॥ ४॥ सा रूपस्य सहेः सस्य मूर्ध्नि सादेशः तुरा
 धाङ् तुरासाहो तुरासाहः तुरा धाङ् प्रामित्यादि दिव ओर् दिविति प्रातिपदिकस्यो
 त्पात्तस्यो सुधौः सुदिवौ सुदिवः दिवौ तै पदांते सुधु प्रामित्यादि चत्वारः चतुरः चतुर्नि
 चतुर्भ्यः २ चतुर्णाम् चतुर्भ्यः सुधि रोरेव चिसर्गः सुधौ मोर्धौतोः पदांते प्रशा न् प्रशा
 न्नौ प्रशा नः हे प्रशा न् किम् कः विभक्तौ कः कौ के इत्यादि इदमोमः सौत्पदा इत्त्वा यवादः
 इदो योऽसि इदमंरदोः यमैषं सि अयम् त्पदाद्यत्वे अतो गणे अयदांतादतो गणे
 पारूपमेकादेशः दश्च इदमोदस्यमः साहिभक्तौ इमौ इमे त्पदादेः संवोधनं नास्तीत्यस्य
 मः अनाप्यं कः अककारस्य इदम इदो नापि विभक्तौ आविति प्रत्याहारः अनेन हति

यत्नतः प्रमादित्वा प्राप्ते मकारो चि ८४८ अविपरेशरो
 नदस्तः